

Østre Landsret
Præsidenten

Den 09/04-2018
J.nr. 40A-ØL-23-18
Init: sdy

Justitsministeriet
Slotsholmsgade 10
1216 København K

Sendt pr. mail til: strafferetskontoret@jm.dk

Justitsministeriet har ved brev af 15. marts 2018 (Sagsnr. 2017-731-0016) anmodet om eventuelle bemærkninger til høring over udkast til lovforslag om ændring af straffeloven og retsplejeloven (Retsvirkninger af et foreløbigt forbud mod eller opløsning af en forening).

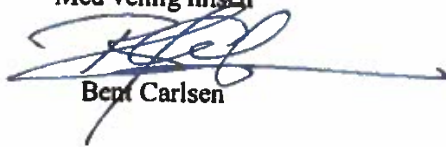
Efter sagen har været behandlet på plenarmøde den 6. april 2018, skal jeg udtale følgende:

Lovforslaget giver efter landsrettens opfattelse navnlig anledning til overvejelser af retspolitisk karakter, som landsretten ikke ønsker at udtale sig om.

Landsretten bemærker imidlertid, at lovforslaget, hvis det vedtages, ved domstolene vil kunne give anledning til en række ikke mindst praktiske afgrænsningsspørgsmål, og at den foreslåede bestemmelse om beslaglæggelse af en foreløbigt forbudt forenings formue og øvrige ejendele (forslagets § 2, nr. 1, (retsplejelovens § 803 a) bør præciseres, således at der ikke kan ske beslaglæggelse af midler eller effekter i det omfang dette vil have negativ betydning for foreningens varetagelse af sine interesser under en retssag om foreningens lovlighed efter grundlovens § 78, stk. 2.

Lovudkastet giver ikke i øvrigt landsretten anledning til bemærkninger.

Med venlig hilsen

Bent Carlsen

Ellen Busck Forsbo

Vestre Landsret
Præsidenten

Justitsministeriet
Strafferetskontoret
Slotsholmsgade 10
1216 København K

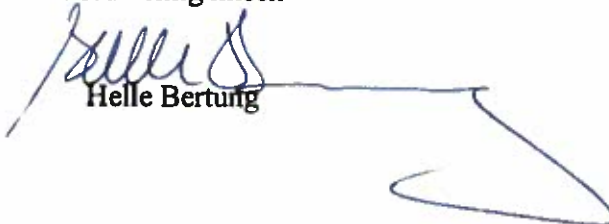
Sendt pr. mail til strafferetskontoret@jm.dk

J.nr. 40A-VL-23-18
Den 21/03-2018

Justitsministeriet har ved brev af 15. marts 2018 (sagsnr. 2017-731-0016) anmodet om eventuelle bemærkninger til høring over udkast til lovforslag om ændring af straffeloven og retsplejeloven (Retsvirkninger af et foreløbigt forbud mod eller opløsning af en forening).

I den anledning skal jeg meddele, at landsretten ikke ønsker at udtale sig om udkastet.

Med venlig hilsen

Helle Bertung

Københavns Byret

Justitsministeriet

Administrationsafdelingen
Domhuset, Nytorv 25
1450 København K.
Tlf. 99 68 70 10
CVR 21 65 95 09
adm.kbh@domstol.dk

Den 9. april 2018

Justitsministeriet har ved brev af 15. marts 2018 (sagsnr. 2017-731-0016) anmodet om eventuelle bemærkninger til høring over udkast til lovforslag om ændring af straffeloven og retsplejeloven (Retsvirkninger af et foreløbigt forbud mod eller opløsning af en forening).

Efter Byrettens vurdering kan det overvejes, om sager om opløsning af en forening bør starte ved landsretterne, således at der sikres direkte ankeadgang til Højesteret.

Jeg skal endelig, på vegne byretspræsidenterne oplyse, at udkastet ikke i øvrigt giver byretterne anledning til at fremkomme med bemærkninger.

Med venlig hilsen

Søren Axelsen
retspræsident

Justitsministeriet
Slotsholmsgade 10
1216 København K

26. marts 2018

Sendt pr. mail til strafferetskontoret@jm.dk

J.nr.: 2018-4101-0026-5

Sagsbehandler:

Mikkel Høj Svendsen

Dir. tlf.: +45 99 68 43 52

Mail: MHS@domstolsstyrelsen.dk

Domstolsstyrelsens høringssvar

Justitsministeriet har ved mail af 15. marts 2018 (j. nr. 2017-731-0016) anmodet Domstolsstyrelsen om en udtalelse vedrørende udkast til lovforslag om ændring af straffeloven og retsplejeloven (Retsvirkninger af et foreløbigt forbud mod eller opløsning af en forening).

Domstolsstyrelsen har følgende bemærkninger:

Justitsministeriets strafferetskontor har oplyst til Domstolsstyrelsen, at de i tilfælde af et foreningsforbud forventer en mindre sagsmængde i en begrænset periode.

Endvidere vurderer ministeriet, at størstedelen af sagerne vil blive ført som biforhold til en anden sag, hvilket bør mindske sagsmængden yderligere. På baggrund af ministeriets skøn vurderer Domstolsstyrelsen, at udgifterne i forbindelse med lovforslaget vil kunne holdes inden for den nuværende økonomiske ramme.

Såfremt et foreningsforbud træder i kraft, vil Domstolsstyrelsen følge udviklingen på sagsområdet.

Med venlig hilsen

Laila Lindemark

Justitsministeriet
Slotsholmsgade 10
1216 København K
Danmark
strafferetskontoret@jm.dk

WILDERS PLADS 8K
1403 København K
TELEFON 3269 8888
MOBIL 9132 5673
MABR@HUMANRIGHTS.DK
MENNESKERET.DK

DOK. NR. 18/00856-2

HØRING OVER UDKAST TIL LOVFORSLAG OM ÆNDRING AF STRAFFELOVEN OG RETSPLEJELOVEN

9. APRIL 2018

Justitsministeriet har ved e-mail af 15. marts 2018 anmodet om Institut for Menneskerettigheders eventuelle bemærkninger til lovforslag om ændring af straffeloven og retsplejeloven (retsvirkninger af et foreløbigt forbud mod eller opløsning af en forening).

Lovforslaget er fremsat den 23. marts 2018 som L 208.

LOVFORSLAGET

Med lovforslaget foreslås blandt andet en ny formulering af straffelovens § 132 a om videreførelse af en forbudt eller opløst forening med henblik på at skabe større klarhed over bestemmelsens anvendelsesområde. Det foreslås samtidig at indføre et specifikt forbud mod at besidde eller anvende en forbudt eller opløst forenings kendetegn. Det foreslås også at give politiet hjemmel til at pålægge en person med tilknytning til en forbudt eller opløst forening et opholdsforbud, samt at give politiet hjemmel til at påbyde personer at forlade en forsamling, hvis en stor del af denne har tilknytning til en forbudt eller opløst forening.

Endelig foreslås indsat en ny bestemmelse i retsplejeloven om beslaglæggelse af en forenings formue og øvrige ejendele ved foreløbigt administrativt forbud mod en forening.

FORENINGSFRIHEDEN

Justitsministeriet har i lovforslagets bemærkninger redegjort for grundlovens beskyttelse af foreningsfriheden. Heraf fremgår, at foreningsfriheden er beskyttet af grundlovens § 78, stk. 1, der sikrer alle borgere i Danmark retten til at danne foreninger i ethvert lovligt øjemed. Grundlovens beskyttelse af foreningsfriheden er som følge heraf ikke absolut, idet foreningers virke i medfør af § 78, stk. 1, skal være lovlig. Grundloven tildeler som udgangspunkt lovgiver kompetencen til at vurdere, hvad der er lovligt og ulovligt.

I forhold til ikke-voldelige foreninger, så kan regeringen i medfør af grundlovens § 78, stk. 3, vælge at forbyde en forening med henblik på straks at indlede en retssag om dens opløsning. Såfremt en forening virker ved vold, må der i medfør af grundlovens § 78, stk. 2, anses for at bestå en pligt for regeringen til at søge denne opløst ved dom.¹

Grundloven tildeler således regeringen en foreløbig kompetence til at forbyde foreninger, mens kompetencen til endeligt at opløse foreninger i medfør af grundlovens § 78, stk. 2, ligger hos domstolene.

Foreningsfriheden er endvidere beskyttet i Den Europæiske Menneskerettighedskonvention (EMKR) artikel 11 samt i FN's konvention om borgerlige og politiske rettigheder artikel 22. Den Europæiske Menneskerettighedsdomstol (EMD) har anset opløsning af foreninger som et drastisk indgreb, der kun ud fra tungtvejende grunde kan retfærdiggøres.² Dog har EMD anerkendt, at foreningsfriheden ikke er absolut, samt at foreninger, hvis formål er uforenelige med vægtige samfundshensyn, kan opløses.³

Lovforslaget omhandler udelukkende tiltag mod foreninger, der er midlertidigt forbudt eller endeligt opløst ved dom, og således ikke foreningsformål forbudt ved lov.

BESIDDELSE OG ANVENDELSE AF FORENINGENS KENDETEGN

I lovforslaget foreslås indsat en ny bestemmelse i straffelovens § 132 a, stk. 2, om straf for den, der på offentligt sted, i kriminalforsorgens institutioner eller med forsæt til udbredelse i en videre kreds, besidder eller anvender en forenings kendetegn, efter foreningen er foreløbig forbudt af regeringen eller opløst ved dom.

Ytringsfriheden, der blandt andet er beskyttet i grundlovens § 77 og EMRK artikel 10, omfatter også nonverbal kommunikation.

Lovforslaget indebærer dermed et indgreb i ytringsfriheden, idet kendetegn i form af blandt andet påklædning mv. vil kunne medføre straf. Justitsministeriet har i bemærkningernes pkt. 2.2.3.3. og 2.2.3.4 redegjort nærmere for den menneskeretlige beskyttelse af ytringsfriheden.

Som det fremgår af lovforslagets bemærkninger er forbuddet ikke absolut, og der skal således ved vurderingen af en konkret overtrædelse

¹ Jens Elo Rytter, Individets grundlæggende rettigheder, Karnov Group, 2. udgave, 2016, kapitel 11, side 346 (med henvisninger til øvrig statsretlig litteratur).

² Se eksempelvis EMD, Sidiropoulos m.fl. mod Grækenland, dom af 10. juli 1998, præmis 40.

³ Se eksempelvis EMD, Gorzelik m.fl. mod Polen, dom af 17. februar 2004, nr.: 44158/98, præmis 94.

af den foreslåede § 132 a, foretages en konkret vurdering af om besiddelsen eller anvendelsen af kendetegnet er omfattet. Det er i den forbindelse instituttets opfattelse, at der ved denne konkrete vurdering vil skulle foretage en proportionalitetsvurdering af indgrebets overensstemmelse med EMRK artikel 10.

Idet Justitsministeriet i bemærkningerne til forslaget pkt. 2.2.2.2, 2.2.3.1. og pkt. 2.2.3.2. har gennemgået de relevante hensyn for indgrebet, idet Justitsministeriet i bemærkningers 2.2.3.2 specifikt fritager politiske tilkendegivelser og privatsfæren og idet Justitsministeriet i bemærkningernes pkt. 2.2.3.3. og pkt. 2.2.3.4 redegør for den relevante menneskeretlige beskyttelse, har instituttet ikke yderligere bemærkninger til denne del af lovforslaget.

OPHOLDSFORBUD

I lovforslaget foreslås indsat en ny bestemmelse som straffelovens § 132 b, stk. 1, om at politiet kan forbyde en person, som har haft en tæt tilknytning til en forening, der er foreløbig forbudt af regeringen eller opløst ved dom, at færdes og opholde sig bestemte steder, hvis det vurderes at være af væsentlig betydning for at sikre, at foreningen ikke videreføres.

Idet Justitsministeriet i bemærkningerne til forslaget pkt. 2.3.1. har gennemgået relevante lignende typer indgreb, idet Justitsministeriet i bemærkningerne pkt. 2.3.2. har gennemgået hensynene for det specifikke indgreb, idet Justitsministeriet i bemærkninger pkt. 2.3.3.1. indgående har gennemgået rækkevidden af indgrebet, idet Justitsministeriet i bemærkningerne pkt. 2.3.3.2. indgående har gennemgået de processuelle krav til indgrebet, idet Justitsministeriet i bemærkningerne pkt. 2.3.3.3 redegør for den relevante menneskeretlige beskyttelse, har instituttet ikke yderligere bemærkninger til denne del af lovforslaget.

PÅBUD OM OPLØSNING AF FORSAMLINGER

I lovforslaget foreslås indsat en ny bestemmelse som straffelovens § 132 b, stk. 2, om at politiet kan påbyde personer, som på et bestemt sted deltager i en forsamling af personer, hvoraf en stor del har haft en tilknytning til en forening, som inden for de seneste 10 år er foreløbig forbudt af regeringen eller opløst ved dom, at forlade det pågældende sted eller forsamlingen, hvis forsamlingen er egnet til at skabe utryghed for de omkringboende eller forbi passerende.

Idet Justitsministeriet i bemærkningerne til forslaget pkt. 2.3.2. har gennemgået hensynene for det specifikke indgreb, idet Justitsministeriet i bemærkninger 2.3.3.4. indgående har gennemgået rækkevidden af indgrebet, idet Justitsministeriet i bemærkningerne pkt. 2.3.3.5. gennemgår de forvaltningsretlige aspekter af indgrebet, idet

Justitsministeriet i bemærkningerne pkt. 2.3.3.6. og 2.3.3.7. redegør for den relevante menneskeretlige beskyttelse, har instituttet ikke yderligere bemærkninger til denne del af lovforslaget.

STRAF FOR VIDEREFØRELSE AF FORENING FORBUDT ADMINISTRATIVT

Lovforslagets § 1, stk. 2, om straffelovens § 132 a, stk. 1, foreslår, at den, der deltager i videreførelsen af en forening, efter den foreløbigt er forbudt af regeringen eller opløst ved dom, straffes med bøde eller fængsel indtil 2 år. Udkastet er en videreførelse af den nuværende § 132 a.

Det fremgår af bemærkningerne til lovforslaget, at den nuværende bestemmelse ikke er anvendt i praksis.

Instituttet finder, at bekæmpelsen af organiseret voldelig kriminalitet må anses som et anerkendelsesværdigt samfundshensyn omfattet af de oplyste undtagelser i Den Europæiske Menneskerettighedskonvention artikel 11, hvorefter indgreb i foreningsfriheden afhængig af tiltagets konkrete karakter og intensitet kan retfærdiggøres.

Justitsministeriet anfører i bemærkningerne til lovforslaget, se pkt. 2.2.2.1, side 10, at ministeriet fortsat mener, at strafbestemmelsen bør finde anvendelse fra det tidspunkt, hvor der i medfør af grundlovens § 78, stk. 3, er nedlagt et foreløbigt forbud mod foreningen. Ministeriet begrundet dette med, at et forbud vil være indholdsløst, hvis det ikke håndhæves strafferetligt, selvom domstolene efterfølgende måtte nå frem til, at der ikke er grundlag for at opløse en forening.

Det vurderes, at både en overtrædelse af midlertidige forbud mod videreførelse af foreninger, og overtrædelser af videreførelsen af foreninger opløst ved dom, bør kunne medføre strafferetlige sanktioner. Instituttet finder dog, at der er tale om to væsentligt forskellige forhold, når der straffes for videreførelsen af en ved dom opløst forening, og når der straffes for overtrædelsen af et midlertidigt administrativt udstedt forbud mod en forening, mens sagen om foreningens opløsning verserer ved domstolene.

Den nuværende og foreslåede lovbestemmelse indebærer således muligheden for, at en person straffes for at overtræde et foreløbigt administrativt forbud, selvom en domstol måtte nå frem til, at foreningen ikke kan opløses.

Problemstillingen ses overvejet i den tidlige litteratur, hvor opfattelsen var, at anklagemyndigheden i de fleste sådanne tilfælde formentligt

ville undlade at rejse påtale.⁴ Som nævnt er det dog forudsat i grundlovens § 78, stk. 3, at der kan nedlægges et foreløbigt forbud mod foreningen, og Justitsministeriet har vurderet, at et foreløbigt forbud vil være indholdsløst, hvis det ikke håndhæves strafferetligt.

Henset til den forskellige karakter af overtrædelsen af et midlertidigt administrativt forbud og overtrædelsen af at videreføre en ved dom endeligt opløst forening, er det instituttets opfattelse, at de to forhold burde have været behandlet selvstændigt i lovforslagets bemærkninger.

Der henvises til sagsnr.: 2017-731-0016.

Med venlig hilsen

Christoffer Badse

AFDELINGSCHEF

⁴ Poul Meyer, Dansk foreningsret, Nyt Nordisk Forlag, Arnold Busck, 1950, side 44.

E-mail: strafferetskontoret@jm.dk

Justitsministeriet
Strafferetskontoret
Slotsholmsgade 10
1216 København K

9. april 2018
Sagsnr. 22715/HH/RSS

Sagsnr. 2017-731-0016 Høring vedrørende ændring af straffeloven og retsplejeloven (Retsvirkninger af et foreløbigt forbud mod eller en opløsning af en forening)

På vegne Hjælp Voldsofre skal jeg herved afgive vores høringssvar i anledning af ovennævnte lovforslag.

Idet vores fokus er at medvirke til forbedring af retsstillingen for ofre for forbrydelser og deres pårørende, er vi tilhængere af tiltag, der kan begrænse skudepisoder i det offentlige rum, herunder de skudepisoder, der har været og formentligt fortsat vil være i tilknytning til konflikten i bandemiljøet i København.

Det konkrete lovforslag vurderes ikke at have direkte betydning for vores målgruppe, altså ofre for forbrydelser og deres pårørende, og vi har derfor ikke bemærkninger til lovforslagets udformning.

Med venlig hilsen
Helle Hald
partner, advokat (H)

Lasse Lykke Gregersen

Fra: MKH010@politi.dk
Sendt: 3. april 2018 07:24
Til: £Strafferetskontoret (951s18)
Emne: Høring over udkast til lovforslag om ændring af straffeloven og retsplejeloven (Retsvirkninger af et foreløbigt forbud mod eller opløsning af en forening) - j. nr. 2017-731-0016

Foreningen af Offentlige Anklagere har ingen bemærkninger til lovforslaget, idet det dog skal bemærkes om, at det også efter vores opfattelse må forventes, at der kommer flere sager, hvilket vil kræve flere ressourcer til anklagemyndigheden.

Med venlig hilsen

Mariam Khalil

Sekretær

Foreningen af Offentlige Anklagere

c/o Sydsjællands og Lolland-Falsters Politi

Advokaturen for Specielle Sager

Parkvej 50

4700 Næstved

Telefon 6189 6816

Har De ved en fejltagelse modtaget denne e-mail, beder jeg Dem venligst omgående meddele mig dette samt destruere e-mailen.

DET KRIMINAL
PRÆVENTIVE RÅD

Justitsministeriet
Sendt til: strafferetskontoret@jm.dk

Artillerivej 55
2300 København S

Tlf. 45 15 36 50
Fax 45 15 01 39

dkr@dkr.dk
www.dkr.dk

Høringssvar – udkast til forslag om lov om ændring af straffeloven og retsplejeloven (Retsvirkninger af et foreløbigt forbud mod eller opløsning af en forening)

6. april 2018

Hermed Det Kriminalpræventive Råds (DKR) høringssvar efter Justitsministeriets anmodning pr. e-mail den 15. marts 2018.

DKR-nummer:
18-131-0086

DKR arbejder for at fremme et trygt samfund ved at forebygge og oplyse om kriminalitet.

Sagsbehandler:
AKN/ISE

I starten af januar 2017 fulgte politiet 1257 personer tilknyttet rocker- og bandemiljøerne og 98 forskellige grupperinger. Grupperingerne er kendt for at stå bag alvorlig, organiseret kriminalitet. DKR kan tilslutte sig, at det strafferetlige værn mod at fortsætte en forening, efter at den med hjemmel i grundloven foreløbig er forbudt eller opløst ved dom, er så effektivt som muligt, så det sikres, at de kriminelle eller samfundsskadelige aktiviteter, som udføres af sådanne foreninger, bringes til ophør.

DKR har noteret sig, at der i satspuljeaftalen for 2018 på integrationsområdet er afsat midler til at fremme en styrket indsats til tidlig forebyggelse af bandekriminalitet. Bl.a. er der afsat midler til at forebygge rekruttering af børn og unge til bandekriminalitet.

Med venlig hilsen

Anna Karina Nickelsen
sekretariatschef

Justitsministeriet
Slotholmsgade 10
1216 København K

Vores sagsnummer:
5006371

Deres sagsnummer:

Dato:
09-04-2018

Høringssvar fra Landsforeningen Krim

Justitsministeriet lægger med Forslag til Lov om ændring af straffeloven og retsplejeloven (Retsvirkninger af et foreløbigt forbud mod eller en opløsning af en forening) af 15. marts 2018 op til minimumsstraf på 40 dages ubetinget fængsel til personer, der viderefører en foreløbig eller endeligt forbudt forening. Justitsministeriet foreslår endvidere en række nye tiltag, blandt andet opholdsforbud til personer, der har haft tilknytning til en foreløbig eller endelig forbudt forening samt straf for anvendelse af foreningens kendetegn på offentligt sted, herunder i indsattes egne celler.

Landsforeningen Krim anerkender, at der kan være behov for at sætte effektivt ind, såfremt en forening forbydes i overensstemmelse med processen forskrevet i Grundlovens § 78. Det er dog Krims opfattelse, at lovforslaget åbner for en række vidtgående indgreb i borgernes privatliv og personlige frihed alene som følge af et administrativt bestemt forbud (såkaldt ”foreløbigt forbud”), som risikerer at være kontraproduktive i forsøget på at komme eventuelle foreninger til livs.

Den foreslåede ændring af straffelovens § 132 a, stk. 1, indebærer blandt andet en skærpelse af straffen, således at førstegangstilfælde ifølge lovbemærkningerne som udgangspunkt straffes med 40 dages ubetinget fængsel. Krim skal i forbindelse hermed udtrykke bekymring for lovforslagets **kriminogene virkninger** (se afs. 1) samt for, at **domstolens skønsafvejning ved straffastsættelsen væsentligt begrænses med det erklærede formål at anvende varetægtsfængsling som reaktion** (se afs. 2). Den foreslåede bestemmelse i straffelovens § 132 a, stk. 2, udgør et uforholdsmæssigt indgreb i de indsattes privatliv, når (endeligt eller foreløbigt forbudte) kendetegn forbydes på de **indsattes egne celler** (se afs. 3). Endelig er det Krims opfattelse, at foreninger, som foreløbigt forbydes, bør **sikres bedre under domstolsprocessen** (se afs. 4).

1. Vedr. forslagets kriminogene virkninger:

I denne forbindelse skal særligt understreges, at en skærpelse af straf længden, vil have en individual kriminogen effekt. Dette understøttes blandt andet i Justitsministeriets egen forskning indenfor området. I *Forskningsoversigt over præventive effekter og andre tiltag overfor lovovertrædere* på side 59, fremhæves det, at der foreligger god dokumentation for, at tiltag der alene anvender afskrækkelse som middel til at forebygge unges kriminalitet i bedste

fald er uden kriminalpræventiv effekt og i værste fald kontraproduktive.¹ Dette udledes ligeledes generelt på side 111 af undersøgelsen, hvor det understreges, at effekten af mere straffende eller restriktive tiltag (i de fleste tilfælde) varierer fra en nul-effekt til en negativ kriminogen effekt.

Samme konklusion nås ligeledes i Justitsministeriets *Undersøgelse af effekten af straffskærper*² fra 2016, hvor længere straffe for de undersøgte lovovertrædelser ikke kan påvises at have forårsaget en hverken positiv eller negativ effekt på de dømtes recidivrisiko.

At stregheden af straffen skulle have en generalpræventiv effekt findes der i øvrigt ej heller støtte for.

Krim finder i øvrigt anledning til at bemærke, at Justitsministeriet i undersøgelsen fra 2016, endvidere fremhæver, at det at få en plet på sin straffeattest er forbundet med en signifikant øget risiko for recidiv.³ I lovforslaget ønsker Justitsministeriet netop at foretage en forskydning fra ordensbekendtgørelsen og politiloven over til straffeloven; hvorfor Krim særligt på baggrund af disse kriminologiske stempleteoretiske studier frygter en stærk øget risiko for recidiv.

Krim skal henlede Justitsministeriets opmærksomhed på, at der ved lovforslaget burde tages højde for såvel egen som andres forskning og skal på dette grundlag anbefale, at Justitsministeriet dels ikke henlægger bestemmelserne under straffeloven, dels ikke skærper straffen og dels ikke udvider det strafbare gerningsindhold.

2. Vedr. domstolenes straffastsættelse og 40 dages strafminimum mhp. varetægtsfængsling:

Krim er af den opfattelse, at det foreslåede ”strafminimum” på 40 dage for overtrædelse den foreslåede bestemmelse i straffelovens § 132 a, stk. 1, i for stort et omfang indsnævrer domstolenes rammer ved straffastsættelsen og viderefører en tendens fra lovgivers side til i højere grad at søge at indsnævre domstolenes mulighed for at fastsætte straf ud fra et takstmæssigt system og ikke på baggrund af de samlede omstændigheder i den enkelte sag.

Hertil kommer, at det foreslåede strafminimum på 40 dage i førstegangstilfælde ifølge bemærkningerne alene er fastsat med det erklærede formål at åbne for muligheden for straks at anvende varetægtsfængsling som ”reaktion” (uanset forholdets mere eller mindre strafværdige karakter). Således fremgår af forslagets side 10-11:

...Når der henses til, at foreningen er forbudt eller opløst, fordi den f.eks. virker ved vold, finder Justitsministeriet behov for, at der som udgangspunkt udmåles en ubetinget frihedsstraf på 40 dage i førstegangstilfælde for i strid med bestemmelsen at videreføre foreningen. Justitsministeriet lægger i den forbindelse vægt på, dels at der er behov for en klar og kontant reaktion fra

1

<http://justitsministeriet.dk/sites/default/files/media/Arbejdsomraader/Forskning/Forskningsrapporter/2015/Resocialiseringsrapport%20%202015.pdf>

2

<http://www.justitsministeriet.dk/sites/default/files/media/Arbejdsomraader/Forskning/Forskningsrapporter/2016/Rapport-vedr-straffskaerpelser.pdf>

³ S. 106

samfundets side, hvis forbuddet eller opløsningen skal have virkning i praksis, dels at en sådan straf vil give grundlag for varetægtsfængsling, hvis betingelserne i retsplejelovens § 762, stk. 1, nr. 1-3, er opfyldt.

Det forekommer efter Krims opfattelse særligt betænkeligt, at varetægtsfængsling herved tænkes ind som en "reaktion" (straf), når henses til, at der er tale om fængsling af personer, der skal endnu er at anse som uskyldige. Varetægtsfængslet er ikke tiltænkt som pønalt reaktionsmiddel, men derimod som et nødvendigt onde for at få gennemført en straffesag. Det pønale element udgør alene den almindelige afsoning, når domstolene har taget stilling til, hvorvidt vedkommende er skyldig i den rejste anklage, hvorfor varetægtsfængsling som tiltænkt "reaktion" må anses for yderst betænkeligt. Hertil kommer varetægtsfængslingens ekstremt intensive karakter. Der er efter Krims opfattelse behov for i langt mindre grad at anvende varetægtsfængsling i Danmark. Varetægtsfængsling, der som nævnt iværksættes over for endnu ikke dømte individer, sker under langt mere restriktive forhold end ved almindelig afsoning og forøger efter Krims opfattelse risikoen for recidiv som for justitsmord, idet flere vil gå langt (f.eks. tilstå forbrydelser, de ikke har begået) for at overgå fra varetægtsfængsling til almindelig afsoning.

3. Indsattes celler

Lovforslagets § 132 a, stk. 2, forbyder besiddelse af kendetegn, i blandt andet kriminalforsorgens institutioner, på foreninger, som er foreløbig forbudt af regeringen eller opløst ved dom. I lovforslagets side 12 nederst, side 45 nederst samt side 46 nederst, er det beskrevet at betegnelsen "kriminalforsorgens institutioner" omfatter de indsattes egne celler. Modsat heraf, er det beskrevet på side 16 øverst, at bestemmelsen ikke omfatter anvendelse af kendetegn i udelukkende private sammenhænge. Det er således Krims forståelse, at øvrige borgere ikke vil kunne straffes, for at være i besiddelse af disse kendetegn i deres eget hjem.

Det er Krims opfattelse, at en indsats fængselscelle skal betragtes som denne borgers eget hjem, hvorledes dette forhold er omfattet af Den Europæiske Menneskerettighedskonventions (EMRK) artikel 8 om retten til blandt andet respekt for privatliv, herunder navnlig i eget hjem, sammenholdt med EMRK artikel 14, der forbyder diskrimination. Det kan efter Krims opfattelse udgøre ulovlig diskrimination, at lovforslaget på den ene side tillader brug af kendetegn i øvrige borgeres private hjem, men ikke i indsattes celler, der i udgangspunktet er omfattet af "hjem" i EMRK artikel 8, stk. 1.

Det er således Krims vurdering, at en forskelsbehandling på dette område mellem indsatte i kriminalforsorgens institutioner og øvrige borgere, kan være i strid med Den Europæiske Menneskerettighedskonvention. Endvidere er det efter Krims opfattelse i strid med normaliseringsprincippet, at indsatte foruden indgrebet i deres bevægelsesfrihed, behandles anderledes end andre borgere.

Det skal i øvrigt det bemærkes, at en fængselsstraf i Danmark alene betragtes som et indgreb i den indsatte bevægelsesfrihed⁴, hvorfor yderligere begrænsninger, der ikke er *strengt nødvendige*, kan sætte spørgsmålstejn ved, om en dansk fængselsstraf stadig bør opfattes således. Yderligere begrænsninger i indsatte rettigheder - som den foreslåede - kan således føre til, at en fængselsstraf i Danmark vil blive opfattet som en mere omfattende begrænsning af borgernes rettigheder, således som dette er tilfældet i flere ikke-vestlige lande.

⁴ Se European Prison Rules, Part VIII 102.2

4. Opsættende virkning

I lovforslagets side 14 nederst, er det beskrevet, at den foreslåede bestemmelse i § 132 a, *“vil kunne anvendes til at håndhæve et foreløbigt forbud frem til endelig dom”, selv i det tilfælde, “hvor byretten når frem til, at der ikke er grundlag for at opløse foreningen, men hvor sagen er anket til landsretten”.*

Lovforslaget vil med andre ord tillægge et foreløbigt forbud regeringen opsættende virkning, selv når en domstol, eller flere (jf. Grundlovens § 78, stk. 4) har behandlet spørgsmålet om lovligheden af foreningen, såfremt regeringen måtte ønske at anke en frifindende dom. Det må forventes, at en overvejende del af disse sager, grundet Grundlovens § 78, stk. 4., vil ende i Højesteret, hvilket i sagens natur vil betyde en langtrukken proces, selv hvis sagens fremmes med hurtighed. I praksis vil denne sagsbehandlingstid, særligt i samspil med den foreslåede ændring af straffelovens § 75, stk. 5., samt den foreslåede nye bestemmelse i retsplejelovens § 803 a medføre, at foreningerne ofte vil kunne opløses som følge af manglende likviditet, samt manglende evne til at opretholde sine aftaleretlige forpligtigelser. Enhver form for forsøg på videreførelse af foreningen, vil i øvrigt blive straffet efter lovforslagets § 132 a, stk. 2.

Herved åbnes muligheden for at spekulere i, at en langtrukken domstolsproces i sig selv vil kunne aflive en forening, medmindre der samtidig indføres retssikkerhedsgarantier herimod. Krim foreslår således, at der – foruden juridisk bistand (advokatbistand) i forbindelse en sådan domstolsproces – opsættes retssikkerhedsgarantier for at sikre mod at en længere domstolsproces i sig selv risikerer at aflive en ellers lovlig forening. Eksempelvis således, at en frifindende dom ikke tillægges opsættende virkning.

Lasse Lykke Gregersen

Fra: Anne Mette Sand Nielsen <AMSN@kl.dk>
Sendt: 9. april 2018 10:18
Til: £Strafferetskontoret (951s18)
Emne: Høring over udkast til lovforslag om ændring af straffeloven og retsplejeloven - sagsnr. 2017-731-0016

Til Justitsministeriet,

KL's høringssvar vedrørende forslag til lov om ændring af straffeloven og retsplejeloven

KL henviser til Justitsministeriet høringsbrev af 15. marts 2018, hvori Justitsministeriet anmoder om KL's udtalelse om udkast til lovforslag om ændring af straffeloven og retsplejeloven (Retsvirkninger af et foreløbigt forbud mod eller opløsning af en forening) – med høringsfrist den 9. april 2018.

KL har ingen bemærkninger til udkast til lovforslag, idet de foreslåede ændringer ikke har særlig relevans for kommunerne.

Med venlig hilsen
Anne Mette Sand Nielsen

Student
Jura og EU

Weidekampsgade 10
Postboks 3370
2300 København

D
E

+45 3370 3304
<mailto:AMSN@kl.dk> AMSN@kl.dk

T
W

Til Justitsministeriet

HØRINGSSVAR

Dato: 16.03.18
Kontor: Sekretariatet
Sagsbeh.: MNS

**Høringssvar over udkast til lovforslag om ændring af straffeloven og retsplejeloven
(Retsvirkninger af et foreløbigt forbud mod eller opløsning af en forening)**

Hermed fremsender Rådet for Etniske Minoriteter svar på ovenstående høring. Rådet har ingen bemærkninger.

Med venlig hilsen

Yasar Cakmak

Formand for Rådet for Etniske Minoriteter

Justitsministeriet
Slotsholmsgade 10
1216 København K

KRONPRINSESSEGADE 28
1306 KØBENHAVN K
TLF. 33 96 97 98

DATO: 9. april 2018
SAGSNR.: 2018 - 835
ID NR.: 518838

strafferetskontoret@jm.dk

Høring - over udkast til lovforslag om ændring af straffeloven og retsplejeloven (Retsvirkninger af et foreløbigt forbud mod eller opløsning af en forening)

Ved e-mail af 15. marts 2018 har Justitsministeriet anmodet om Advokatrådets bemærkninger til ovennævnte lovforslag.

Advokatrådet har følgende bemærkninger:

Det foreslås bl.a. at indsætte en udtrykkelig bestemmelse i straffelovens § 132, a, stk. 2, om, at en forbudt eller opløst forenings kendetegn ikke må besiddes eller anvendes på offentligt sted, i kriminalforsorgens institutioner eller med fortsæt til udbredelse i en videre kreds.

Det fremgår endvidere af bemærkningerne til lovforslaget (s. 45), at:

”En særlig kategori af kendetegn er tatoveringer med en forenings logo, navn eller lignende. Sådanne tatoveringer vil ikke i sig selv være strafbare, men der kan efter omstændighederne straffes for videreførelse af foreningen, hvis det kan lægges til grund, at tatoveringen i sig selv, f.eks. navnlig hvis tatoveringen stammer fra tiden efter foreningens opløsning, eller fremvisningen heraf er et udtryk herfor. Tatoveringer vil efter omstændighederne også kunne straffes som en overtrædelse af det foreslåede forbud mod en forbudt eller opløst forenings kendetegn. Dette gør sig f.eks. gældende, hvis tatoveringen på offentligt sted eller i kriminalforsorgens institutioner lovligt kan, men ikke er, tildækket.

Der kan imidlertid være visse tilfælde, hvor der ikke vil kunne straffes for overtrædelse af den foreslåede bestemmelse, selv om en tatovering ikke er tildækket. Dette kan eksempelvis være tilfældet, hvis den pågældende person befinder sig på en strand på en meget varm dag, og den omstændighed, at tatoveringen kan ses, ikke må antages at være et udtryk for, at personen ønsker, at andre personer skal lægge mærke til den. Omvendt vil der efter omstændighederne kunne straffes efter den foreslåede bestemmelse, hvis en person med et kendetegn tatoveret på skulderen bevæger sig rundt i det offentlige rum med bar overkrop eller iført undertrøje.

Der vil i øvrigt kunne lægges vægt på f.eks. tatoveringens størrelse eller placering, samt om den er lavet efter, at foreningen blev forbudt eller opløst.”

Ligeledes fremgår det af bemærkningerne til lovforslaget (s. 46), at:

”Udbredelse af kendetegn på lukkede profiler eller sider på sociale medier, blogs, fora eller lignende med få følgere, venner, forbindelser mv. må i almindelighed betragtes som udbredelse i en privat kreds. Omvendt kan der på en lukket profil eller side være så mange følgere, venner, forbindelser mv., at udbredelsen må anses for fremsat med forsæt til udbredelse i en videre kreds og dermed omfattes af kriminaliseringen. Det vil bero på en konkret vurdering i den enkelte sag, om en udbredelse af et kendetegn på en lukket profil eller side er omfattet af bestemmelsen.”

Det er Advokatrådets opfattelse, at forslaget om forbud mod besiddelse eller anvendelse af foreningens kendetegn – navnlig i forhold til kendetegn i form af tatoveringer samt til dels elektronisk gengivelse/deling af kendetegn – fremstår uklart, hvilket kan frembyde et retssikkerhedsmæssigt problem. Det kan samtidig gøre forslaget vanskeligt administrerbart for politi og domstole. Det synes bl.a. vanskeligt at skulle foretage en bevismæssig vurdering af, hvornår en for offentligheden synlig tatovering på en person skal tages som direkte udtryk for, at personen ønsker eller har til hensigt, at andre personer skal lægge mærke til den.

Advokatrådet skal derfor henstille til, at de ovenfor nævnte afsnit i lovforslaget genovervejes eller uddybes nærmere.

Endelig fremgår det af høringsbrevet, at lovudkastet er sendt i høring fra den 15. marts til den 9. april 2018. Det oplyses samtidigt, at Justitsministeriet forventer at fremsætte lovforslaget allerede den 23. marts, idet høringssvar modtaget efter dette tidspunkt dog også vil indgå i ministeriets overvejelser.

På grund af weekenden har der således reelt kun været en høringsfrist på seks hverdage fra det tidspunkt, lovforslaget er modtaget i høring, til det forventes – og også reelt ses – fremsat for Folketinget.

Advokatrådet skal i den forbindelse bemærke, at høringsfristen ikke er i overensstemmelse med Justitsministeriets egne retningslinjer for udformning af lovforslag med tilhørende bemærkninger (jf. ”Vejledning om lov kvalitet”, afsnit 6.1.2., hvoraf fremgår, at den normale høringsfrist er 4 uger).

Advokatrådet savner i den forbindelse en begrundelse for, at der ikke i lovforslagets bemærkninger er redegjort nærmere for baggrunden for, hvorfor det almindelige udgangspunkt for udarbejdelse af lovforslag i det aktuelle tilfælde er fraveget.

Med venlig hilsen

Torben Jensen

Justitsministeriet
Strafferetskontoret
Slotsholmsgade 10
1216 København K

RIGSADVOKATEN
FREDERIKSHOLMS KANAL 16
1220 KØBENHAVN K

TELEFON: 7268 9000
FAX: 7268 9004
E-MAIL: RIGSADVOKATEN@ANKL.DK
www.anklagemyndigheden.dk

DATO 9. april 2018

JOURNAL NR.
RA-2018-3200602-6

SAGSBEHANDLER: KSN/

Høringssvar over udkast til lovforslag om ændring af straffeloven og retsplejeloven (Retsvirkninger af et foreløbigt forbud mod eller opløsning af en forening)

Ved e-mail af 15. marts 2018 (2017-731-0016) har Justitsministeriet anmodet om en udtalelse over udkast til lovforslag om ændring af straffeloven og retsplejeloven (Retsvirkninger af et foreløbigt forbud mod eller opløsning af en forening).

Jeg har ikke bemærkninger til lovudkastet.

Med venlig hilsen

Jens Røn
Statsadvokat